T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/92
KARAR NO : 2024/253
KARAR TR : 03/06/2024

ÖZET: Alkollü olarak araç kullandığından bahisle kendisine, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu uyarınca idari para cezası verilen ve sürücü belgesine el konulan davacının; bu süreçte yaşadığı mağduriyet nedeniyle uğradığı maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : G.Y
Vekili : Av. G.B
Davalılar : 1- İçişleri Bakanlığı
2- Emniyet Genel Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 09/04/2022 tarihinde ...DG ... plakalı aracıyla Muğla Atatürk Bulvarı üzerinde seyir halindeyken polis noktasında durdurulduğunu ve yapılan alkol ölçümü sonucunda 1,36 promil alkollü olduğunun tespit edildiğini, olay tarihinde alkol almadığını hasta olması nedeniyle bazı ilaçlar ile ağız bakım suyu kullandığını beyan etmesine rağmen 09/04/2022 tarihli tutanakla kendisine 7.348 TL idari para cezası verildiğini ve sürücü belgesine üç ay süreyle el konulduğunu, müvekkilinin 27/04/2022 tarihinde idari para cezasını ödediğini, ayrıca müvekkili hakkında trafik güvenliğini tehlikeye sokmak suçundan açılan kamu davasında Muğla 5. Asliye Ceza Mahkemesinin E.2022/324 sayılı dosyasında 29/09/2022 tarihinde beraat kararı verildiğini, müvekkilinin Ramazan ayında gerçekleşen olay sebebiyle alkollü olmadığı halde hakkında kamu davası açılmasının çevresinde yaşattığı mahcubiyet ve üç ay süreyle aracını kullanmaktan mahrum edilmesi nedeniyle manevi olarak üzüntü ve elem yaşadığını belirterek, davalı idarenin haksız eylemleri nedeniyle idari para cezası olarak ödemek zorunda kaldığı 7.348 TL maddi ve 10.000 TL manevi olmak üzere toplam 17.348 TL tazminatın işlem tarihi olan 09/04/2022 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Muğla 1. İdare Mahkemesi 24/10/2023 tarih ve E.2023/2355, K.2023/2147 sayılı kararı**ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-(a) maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden, davacının 09.04.2022 tarihinde ...DG ... plakalı aracıyla Muğla Atatürk Bulvarı üzerinde seyir halindeyken polis noktasında durdurulduğu ve yapılan alkol ölçümüsonucunda 1,36 promil alkollü olduğunun tespit edildiği, bunun üzerine davacının alkollü olarak araç kullandığından bahisle 2918 sayılı Kanunun 48.maddesi uyarıncaidaripara cezası ile cezalandırıldığı, para cezasının 7.348,00-TL olarak 27/04/2022 tarihinde ödendiği, sonrasında davacı hakkında trafik güvenliğini tehlikeye sokmak suçundan dolayı Muğla 5.Asliye Ceza Mahkemesinin 2022/324 esasında kayıtlı ceza davasının açıldığı, yapılan yargılama sonunda 29/09/2022 tarih ve 2022/419 sayılı karar ile atılı suçlamadan davacının beraatine karar verildiği, bu karara karşı yapılan istinaf talebinin İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 19.Ceza Dairesinin 23/02/2023 tarih ve 2022/2461 esas, 2023/451 karar sayılı kararı ile reddedildiği, böylelikle beraat kararının 23/02/2023 tarihinde kesinleştiği, bunun üzerine davacı tarafından idari para cezası ödemek zorunda kalması sebebiyle uğradığı7.348,00-TL maddi zararın ve yargılamaya maruz kalması sebebiyle de uğradığı manevi zararların tazmini için 10.000,00-TL olmak üzeretoplam 17.348,00-TL tazminatınidari işlem tarihi olan 09.04.2022 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve tüm açıklamalar çerçevesinde, davaya konu zarardan doğan sorumluluğun 2918 sayılı Kanun hükümlerine aykırı hareket edilmesinden kaynaklandığı, aynı Kanunun 110. maddesinde de, madde ayrımı yapılmaksızın bu Kanundan

kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümleneceğinin açıkça belirtildiği, bu düzenlemenin, genel idare esaslarına ilişkin sorumluluk hükümlerini düzenleyen diğer kanunlara nazaran özel nitelikte olduğu ve bu nedenle idare ajanlarının eylemlerinden kaynaklansa dahi davaya konu uyuşmazlıkta öncelikli olarak uygulanması gerektiği anlaşıldığından, 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklı meydana gelen zararların tazmini istemiyle açılan işbu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır..."

3.Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Muğla 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 27/12/2023 tarih ve E.2023/383, K.2023/374 sayılı kararı**ile, HMK 114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca davanın yargı yolu dava şartı yokluğundan usulden reddi ile görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava, hizmet kusuruna dayalı maddi ve manevi tazminat istemine ilişkindir.

İdarenin kusura dayanan sorumluluğu, uygulamada "hizmet kusuru" kavramı ile anlatılmaktadır. Hizmet kusurunun üç durumda varlığı hem yargı içtihatları hem de öğreti tarafından kabul edilmiştir. Bu üç durum; hizmetin hiç işlememesi, hizmetin geç işlemesi ve hizmetin kötü işlemesidir.

Buna göre idare kural olarak yürüttüğü kamu hizmeti ile nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasının "b" bendi gereğince "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar" idari yargı yerinde tam yargı davası açabilecektir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 114/bbendinde, "Yargı yolunun caiz olması"(c) bendinde ise "Mahkemenin görevli olması" dava şartı olarak belirlenmiştir. Aynı Kanunun 115. maddesinde dava şartlarının davanın her aşamasında ve resen inceleneceği, dava şartı noksanlığının tespiti halinde davanın usulden reddine karar verileceği belirtilmiştir.

Tüm dosya kapsamı, davacının iddiası ve istemin ileri sürülüş tarzı dikkate alındığında, davacı tarafın zararının tazmini istemiyle açtığı tazminat davasının Emniyet Müdürlüğünde görevli polis memurunun yaptığı alkol kontrolü ile alkollü araç kullandığının tespiti ile idari para cezası ödemek zorunda kaldığı ancak alkollü araç kullanması nedeniyle açılan davada da beraat ettiğinden bahisleesasen talebini polis memurunun yaptığı tespitin usulsüz olduğu iddiası ile hizmet kusuruna dayandırdığı, görevli personel tarafından, davacının ağız bakım suyu kullandığı yönündeki beyanına itibar edilmeyerek alkolmetre ile ölçüm yapılması nedeniyle zarara uğranıldığı iddia edilmekle, davacının idari bir eylem ve işlemden kaynaklı zararına yönelik isteminin İYUK'nun 2/1-b maddesi gereğince tam yargı davasının konusunu oluşturduğu, adli yargının görevine girmediği (benzer; Yargıtay 4. Hukuk Dairesi 2007/5589 Esas 2008/1873 Karar, Danıştay 8. Daire 2019/4785 Esas 2023/271 Karar) sonucuna varılmakla aşağıdaki şekilde hüküm tesis edilmiştir..."

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

5. Anayasa'nın *"Temel hak ve hürriyetlerin korunması"* başlıklı 40. maddesinin üçüncü fıkrasışöyledir:

"Kişinin, Resmî görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır."

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "*Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir."

7. 2918 sayılı Kanun'un "*Kapsam*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsar

Bu Kanun, karayollarında uygulanır. Ancak aksine bir hüküm yoksa;

a) Karayolu dışındaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve eşya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanılan yerler ile,

b) Erişme kontrollü karayolunda ve para ödenerek yararlanılan karayollarının kamuya açık kesimlerinde ve belirli bir karayolunun bağlantısını sağlayan deniz, göl ve akarsular üzerinde kamu hizmeti gören araçların, karayolu araçlarına ayrılan kısımlarında da,

Bu Kanun hükümleri uygulanır. "

8. 2918 sayılı Kanun'un "*Tanımlar*" başlıklı 3. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Trafikten men : Trafik zabıtasınca, bu Kanunda belirtilen hallerde araçla ilgili belgelerin alınması ve aracın belirli bir yere çekilerek trafikten alıkonulmasıdır."

9. 2918 sayılı Kanun'un"*Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı*" başlığını taşıyan48. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

"(Değişik: 24/5/2013 - 6487/19 md.)

Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile alkollü olan sürücülerin kara yolunda araç sürmeleri yasaktır.

Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılır.

Kişinin yaralanmalı veya ölümlü ya da kollukça müdahil olunan maddi hasarlı trafik kazasına karışması hâlinde, ikinci fıkrada belirtilen muayeneye tabi tutulması zorunludur. Teknik cihaz ile yapılan ölçüme itiraz eden veya bu cihaz ile ölçüm yapılmasına müsaade etmeyen bu sürücüler, en yakın adli tıp kurumuna veya adli tabipliğe veya Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kuruluşlarına götürülerek uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkol tespitinde kullanılmak üzere vücutlarından kan, tükürük veya idrar gibi örnekler alınır. Bu işlem bakımından 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümleri, beşinci fıkrası hariç olmak üzere uygulanır.

...

Yapılan tespit sonucunda, 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç oluştursa bile, 700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise, 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması hâlinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde başlar.

...

Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır.

.....

Alkollü olarak araç kullanması nedeniyle son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde sürücü belgeleri ikinci defa geri alınan sürücüler Sağlık Bakanlığınca, usul ve esasları İçişleri, Millî Eğitim ve Sağlık bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine; üç veya üçten fazla geri alınan sürücüler ise psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar.

Sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemleri bu Kanun'un 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır.

Bu madde hükümlerine göre geri alınan sürücü belgesinin iade edilebilmesi için; ilgili kişi hakkında trafik kurallarına aykırılık dolayısıyla bu Kanun hükümlerine göre verilmiş olan idari para cezalarının tamamının tahsil edilmiş olması; uyuşturucu veya uyarıcı madde alması nedeniyle sürücü belgesi geri alınanların ayrıca sürücü olmasında sakınca bulunmadığına dair resmi sağlık kurumlarından alınmış sağlık kurulu raporunun ibraz edilmesi şarttır.

..."

10. 2918 sayılı Kanun'un *"Görevli ve Yetkili Mahkeme"* başlıklı 110. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 11/1/2011-6099/14 md.)

İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanun'dan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"

11. 2918 sayılı Kanun'un *"Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki"* başlıklı 112. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 12/7/2013-6495/20 md.)

Bu Kanun'un 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanun'un 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanun'un 6

ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanun'a göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.

..."

12.2918 sayılı Kanun'un *"Suç ve ceza tutanakları"* başlıklı 114. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 18/1/1985-KHK 245/13 md.; Değiştirilerek kabul: 28/3/1985 -3176/13 md.)

(Değişik birinci fıkra : 3/5/2006 – 5495/3 md.) Bu Kanun'da yazılı trafik suçlarını işleyenler hakkında yetki sınırları içinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personeli ile Ulaştırma Bakanlığının ve Karayolları Genel Müdürlüğünün ilgili birimlerinin il ve ilçe kuruluşlarında görevli ve yetkili kılınmış personelince tutanak düzenlenir.

Birkaç trafik suçunun bir arada işlenmesi halinde her suç için ayrı ceza uygulanır.

(Değişik fıkra: 3/11/1988–3493/48 md.) Yargı yetkisine giren suçlarla ilgili tutanağın bir sureti ilgili mahkemeye 7 iş günü içinde gönderilir.

(Mülga dördüncü fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)

(Mülga beşinci fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)

(Mülga altıncı fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)

(Mülga yedi ve sekizinci fıkralar: 3/11/1988 – 3493/48 md.)

Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(Ek fıkra: 3/7/2003-4916/32 md.) Trafik para cezaları kredi kartı ile de ödenebilir. Kredi kartı ile yapılan tahsilatın saymanlık hesaplarına aktarılma süresi ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir."

B. Yargı Kararı

13. Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarihli ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı (R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147) kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Anayasa Mahkemesinin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir..."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/06/2024 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

15. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, *"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinintarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini*

görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir. Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilir." hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

16. 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesindeki "*Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler. (Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir.*" hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

17. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

18. Olayda, adli yargı yerince, görevsizlik kararı yanında, idari yargı ile adli yargı mahkemeleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı söz konusu olduğundan bahisle, görevli yargı yolunun belirlenmesi amacıyla dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar verildiği, ancak bunun ara kararı ile değil, dosyanın kapatılıp karar numarası alınmak suretiyle yapıldığı görülmüştür.

19. Bu haliyle, Asliye Hukuk Mahkemesince verilen karar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uymamaktadır.

20. Ancak, idari ve adli yargı yerleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından ve adli yargı dosyasının, davacı vekilinin dilekçesi de dikkate alınarak son görevsizlik kararını veren mahkemece, ekinde idari yargı dosyasıile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği hususları gözetildiğinde ve usule ilişkin başka bir noksanlık dabulunmadığı anlaşıldığından, idari ve adli yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

21. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

22. Dava, davacının aracıyla trafikte seyir halindeyken Emniyet Müdürlüğü görevlilerinin alkol kontrolünde hatalı ölçüm yapması nedeniyle ödediği idari para cezası, sürücü belgesine üç ay el konulması ve hakkında ceza yargılaması yapılması sürecinde yaşadığı mağduriyet nedeniyle, uğradığı maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

23. Dava dosyasının incelenmesinden, davacının alkollü olarak araç kullandığından bahisle, 2918 sayılı Kanun uyarınca idari para cezası verildiği ve ehliyetine geçici süre el konulduğu, bu olay nedeniyle davacı hakkında trafik güvenliğini tehlikeye sokmak suçundan açılan kamu davasında Muğla 5. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından 29/09/2022 tarihinde beraat kararı verildiği, bu karara karşı başvurulan istinaf talebinin reddedilerek beraat kararının kesinleştiği; davacının bu süreçte yaşadığı mağduriyet nedeniyle uğradığı maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle bakılan davayı açtığı anlaşılmıştır.

24.Anayasanın Başlangıç kısmında öngörülen kuvvetler ayrımı ilkesi ve yargı ile ilgili 9. ve 138. maddeleri dikkate alındığında, bağımsız bir erk olan yargının yargılama faaliyeti ile ilgili işlemlerinin, Anayasa'nın 125. maddesinde öngörülen idari işlemler kapsamında değerlendirilmesi mümkün olmayıp, bu yargısal işlemler nedeniyle idari yargı yoluna başvurulabilmesine imkân yoktur. Esasen bu durum, kuvvetler ayrılığı ilkesinin tabii bir sonucudur. Cumhuriyet Savcılarıyla onlar adına işlem yapan kolluk personelinin yargılamadaki fonksiyonu geniş çerçevede bir kamu hizmeti olarak değerlendirilse de, somut olarak, ifa edilen yargı faaliyetinin bir parçası olduğunda ve yargısal işlem mahiyetini taşıdığından kuşku bulunmamaktadır. Yargılama sürecine katkıda bulunan işlemler ya da faaliyetler nedeniyle Devletin sorumlu tutulmasında da bu sorumluluğun denetiminin aynı yargı düzeni içinde yapılması ve yargısal nitelikli bir işlemin idari yargı denetimi dışında tutulması gerektiği açıktır.

25. Dosyanın ve ilgili mevzuatın bir bütün olarak incelenip değerlendirilmesinden, tazminat isteminin 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklandığı, ayrıca hatalı ölçüm sonucu düzenlendiği ileri sürülen tutanağın hukuki denetiminin de adli yargı yerinde yapıldığı gözetildiğinde, açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde de adli yargının görevli olduğu, meydana gelen zararların tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

26. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Muğla 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin başvurusunun reddi ile mahkemece verilen 27/12/2023 tarih ve E.2023/383, K.2023/374 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Muğla 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN REDDİ ile mahkemece verilen 27/12/2023 tarih ve E.2023/383, K.2023/374 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/06/2024 tarihindeOY BİRLİĞİİLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN